

ข้าวดอกมะลิ 105

นิเวศวิทยา	ข้าวนาสวน นาน้ำฝน
ชนิดของพันธุ์ข้าว	ข้าวเจ้าไวต่อช่วงแสง เก็บเกี่ยวประมาณวันที่ 25 พฤศจิกายน
แหล่งแนะนำให้ปลูก	ปลูกได้ทั่วประเทศของประเทศไทยในพื้นที่นาน้ำฝนที่มีระดับน้ำไม่เกิดน 80 ซม. ในฤดูนาปี แต่คุณภาพข้าวสุกจะนุ่มและมีกลิ่นหอมมากที่สุดเมื่อปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ประวัติ	ข้าวขาวดอกมะลิ มีรายงานการพบครั้งแรกในนาเกษตรกร ชื่อนางจรรยา ต้นทุฒติ ท้องที่ตำบลแหลมประดู่ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ตั้งแต่ปี 2488 ต่อมาได้แบ่งเมล็ดไปปลูกที่ท่าทองกลาง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา จนกระทั่งในช่วงระหว่างปี 2493-2510 กรมการข้าว ในสมัยนั้น ได้มีโครงการรวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมือง เพื่อปลูกคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์และประเมินผลผลิต นายสุนทร สีหะเนิน พนักงานข้าวอำเภอ ในขณะนั้นได้รวบรวมรวงข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิจากอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 199 รวง ไปปลูกคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์ที่สถานีทดลองข้าวโคกสำโรง เมื่อปี พ.ศ. 2498 หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2500 นำไปปลูกเปรียบเทียบผลผลิตที่สถานีทดลองข้าวโคกสำโรง และนาเกษตรกรภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ 4-2-105 (ตัวเลข 4 หมายถึง ท้องถิ่นที่เก็บรวบรวมคืออำเภอบางคล้า 2 หมายถึง หมายเลขประจำพันธุ์คือพันธุ์ข้าวพันธุ์ที่ 2 และ 105 หมายถึงรวงที่ 105) ให้ผลผลิตสูง เมล็ดข้าวนุ่มมีกลิ่นหอม สามารถปรับตัวในสภาพพื้นที่ต่าง ๆ ได้ดี คณะกรรมการพิจารณาพันธุ์ได้มีมติให้เป็นพันธุ์ส่งเสริมออกขยายพันธุ์ได้ชื่อพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2502
ลักษณะประจำพันธุ์	พันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 เป็นข้าวต้นสูง มีความสูงเฉลี่ย 140 ซม. กอตั้ง ปล้อง กาบใบและใบมีสีเขียว มีขนบนใบ มุมของยอดแผ่นใบนอน ข้อต่อระหว่างใบและ กาบใบสีเขียวอ่อน ลิ่นใบรูปร่างแหลมมี 2 ยอด สีขาว หูใบสีเขียวอ่อน ปลายยอด ดอกสีฟาง กลีบรองดอกสีฟาง ยอดเกสรตัวเมียสีขาว ต้นข้าวอ่อนล้มง่าย รวงข้าว

ค่อนข้างยาวแน่น คอรวงยาว ระวังถี่ ก้านรวงอ่อน เมล็ดข้าวเปลือกยาว 10.4 มม. กว้าง 2.5 มม. และหนา 1.9 มม. เปลือกเมล็ดและยอดเมล็ดสีฟางมีขนที่เปลือก เมล็ด กลีบรองดอกสั้น เมล็ดข้าวกล้องรูปร่างเรียวยาว ยาว 7.5 มม. กว้าง 2.5 มม. หนา 1.2 มม. ใบธงตั้งตรง ใบแก่ช้ำปานกลาง ระยะพักตัวของเมล็ดประมาณ 8 สัปดาห์

ผลผลิต เฉลี่ยประมาณ 515 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด ประมาณ 27.7 กรัม

ข้อดี เป็นข้าวเจ้าที่มีคุณภาพเมล็ดดีมาก เมล็ดข้าวสารใส แข็งแรง คุณภาพการขัดสีดี ข้าวสุกมีกลิ่นหอมและอ่อนนุ่ม อายุค่อนข้างเบาเก็บเกี่ยวได้เร็ว ทนต่อสภาพดินเปรี้ยวและดินเค็ม มีความทนแล้ง ได้ดีพอสมควร ปลูกในพื้นที่ดอน สภาพข้าวไร่ได้

ข้อจำกัด ไม่ต้านทานต่อโรค และแมลงศัตรูข้าวทุกชนิด

